

Wanneer we het woord 'dictator' horen, denken we vaak meteen aan onderdrukking, angst en willekeur. En terecht, want de geschiedenis staat er vol mee. Maar er zit nog een ander aspect aan vast, eentje die we zelden benoemen: de fascinatie die dictators oproepen. Want hoe komt het dat één man – meestal een man – erin slaagt miljoenen mensen te overtuigen hem te volgen, soms tegen beter weten in?

Een dictator werkt niet alleen met knoet en knuppel. Hij werkt met symbolen, met taal, met ritme en herhaling. Waar democratie langzaam en stroperig kan zijn, presenteert een dictator zich als daadkrachtig. Eén besluit, één gebaar, één toespraak – en de indruk wordt gewekt dat er eindelijk iemand is die doorpakt. Voor veel volgers voelt dat overzichtelijk en zelfs geruststellend.

Die aantrekkingskracht is misschien nog gevaarlijker dan de macht zelf. Vaak zijn het niet de maatregelen die hem in het zadel houden, maar de illusie van duidelijkheid. Mensen willen eenvoud in een ingewikkelde wereld. Geen lange debatten of compromissen, maar een leider die zegt: "Zo gaan we het doen." En dat verklaart waarom kiezers soms zelfs hun vrijheid inleveren voor het gevoel van zekerheid.

En misschien is dat wel de les die we niet willen horen: de populariteit van dictators vertelt ons niet alleen iets over hen, maar vooral iets over onszelf. Over ons verlangen naar orde, naar duidelijkheid, naar iemand die het allemaal oplost. Een verlangen dat gevaarlijk kan zijn... maar dat we steeds opnieuw zien terugkeren, in elke tijd, in elk land.

Onlangs werd ik weer eens getriggerd door het magische verschijnsel van dictators en hun maatregelen. Alles wordt uitgevaardigd zonder debat in een wetgevende vergadering, enkel samen met jaknikkers in een klein bureau. Zo houdt de dictator de controle, met een staf die

vooral buigt en uitvoert.

Wie er werkt weet je vaak niet, maar het resultaat is dat het volk en organisaties nauwelijks tegengas geven. Kiezers blijven volgen bij gebrek aan alternatieven, en wie afhankelijk is van staatssteun houdt liever zijn mond. Zo kan een dictator eindeloos doorgaan.

Neem de Amerikaanse president, die culturele sectoren inperkt met zelfbedachte prijzen, universiteiten geld ontnemt en de toegang van bepaalde groepen beperkt. Volgens critici tornt hij aan de grondbeginselen van de staat en veroorzaakt hij blijvende schade.

Hoe krijg je zo'n ontspoorde trein weer op de rails? Misschien pas bij de volgende verkiezingen, wanneer tegenstanders inzien dat een eerlijker regering nodig is. Zijn beleid treft niet alleen de VS, maar ook landen daarbuiten.

Voorbeelden zijn er genoeg: vrouwen die geen abortus mogen, militairen en burgers ontslagen vanwege huidskleur of seksuele voorkeur, en buitenlanders gedeporteerd. Wie te arm is voor ziektekosten blijft verstoken van zorg, en veel sectoren liggen in puin. Cynisch genoeg worden landarbeiders wél gespaard, omdat anders de voedselvoorziening stilvalt. De hoop is dat het aantal tegenstemmen straks net zo stijgt als de invoerbelastingen nu doen, zodat de bevolking niet langer de dupe is. We besluiten met de wens dat dit politieke bureau in het Witte Huis uiteindelijk bezwijkt onder het gewicht van zijn eigen nutteloze maatregelen.

Dit delen:

[Share op Facebook](#) (Opent in een nieuw venster) [Facebook](#)

[Delen op X](#) (Opent in een nieuw venster) [X](#)